

## BİR KARAKOL'UN TANITILMASI

Asis. Füsun SOKULLU

İstanbul karakolları üzerinde yapacağımız bir dizi incelemeye Şehremini Başkomiserliği ile başladık. Seçtiğimiz ilk örneğin kapsadığı çevre itibariyle ne çok zengin ne de çok yoksul bir halk kitlesini kapsamış olmamasına özen gösterdik. Gerçekten Şehremini karakolu görev alanında yaşayan halk "orta halli" olarak nitelendirilebilir.

### I. GÖREV ALANI

Burada nüfus yaklaşık olarak 350.000 kişi olup bu, meselâ İsviçre'nin Züriç kentinden fazladır. Görev alanını metrekare olarak saptayamadık fakat, karakol, Vatan Caddesi surlardan, Haseki Hastanesi önüne kadar, yine Vatan Caddesinden, Kızılelma Caddesi, Kocamustafapaşa'ya uzanmaktadır. Bu alanda :

- 2 büyük cadde (Vatan ve Millet Caddeleri),
- 3 hastane (Çapa, Aşağı Guraba, Haseki Hastanesi),
- 5 Yüksek Okul (Yabancı Diller Yüksek Okulu, Temel Bilimler Yüksek Okulu (Çapa), Diş Hekimliği Fakültesi, İktisadi ve Ticari İlimler Yüksek Okulu, Çapa Yüksek Öğretmen Okulu),
- 4 Lise (Fatih Ticaret Lisesi, Vatan Lisesi, Şehremini Lisesi, Kız Enstitüsü),
- 23 yurt bulunmaktadır.

## II. KADRO

a) *Sayısal Durum :*

Bu geniş görev alanına karşın, karakolda 65 kişi görev yapmaktadır. Bunların biri karakol âmiri olan başkomiser, ikisi komiser, 26'sı polis memuru, 36'sı ise bekçidir.

Polis âmir ve memurları haftalık izin yapmamakta, 24 saat çalışıp 24 saat dinlenmektedirler. İstirahat, hastalık ve yıllık izinler nedeniyle, hergün görev başında ancak 8 memur bulunabilmektedir. Karakol yetkilileri bu sayının hiç olmazsa "10" olması gerektiğini söylemektedirler. Bize bu dahi pek yeterli gözükmemektedir, çünkü karakola yaptığımız iki ziyarette de personelin çok meşgul olduğunu gördük. Görev alanı içinde bulunan onca orta ve yüksek eğitim krumundan ve yurttan birinde olay çıktığını düşünürsek, —ki günümüzde bunlar olağan hale gelmiştir— bu kadro yeterli olmaktan çok uzaktır.

Bekçilere gelince, bunlar 2 gün hafta tatili yapıp, yalnızca geceleri çalışmaktadırlar. 12'si hatta yarısı istirahat, hastalık ve yıllık izin nedeniyle görev başında bulunmamaktadırlar.

b) *Öğrenim Durumu :*

Karakoldaki görevlilerin öğrenim durumları şöyledir :

- Başkomiser : Sanat Okulu, Polis Okulu ve komiserlik kursunu bitirmiş.
- Komiserler : Ortaokul, Polis Okulu ve komiserlik kursunu bitirmişler.
- Memurlar : Ortaokul ve Polis Okulunu bitirmişler.
- Bekçiler : İlkokul ve meslek içi kursları bitirmişler.

*Meslek - içi eğitim :*

Memurlara ve bekçilere suçlu yakalama teknikleri âmirleri tarafından öğretilmektedir. Atış talimleri ise yılda 2 kez, 25'şer mermi ile Yıldız'daki atış poligonunda yapılmaktadır.

c) *Gelir ve Geçim Durumu :*

Karakol personeli, 647 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca buldukları kadronun maaşını almaktadırlar. Buna iş riski ve tayin bedeli eklenmektedir.

Başkomiserin hizmet süresi 24, komiserlerin 21'er yıldır, polis memurlarının ise 12 ilâ 5 yıl arasında değişmektedir. Polis memurlarının maaşı 5.000 TL. dolaylarında olup, bekçilerinki kıdemlerine göre 5.000 ilâ 2.500 TL. arasında değişmektedir.

Kadronun tümü maaşıyla geçinmektedir. Kiraların göreceli olarak yüksek olması nedeniyle, karakol bölgesi içinde oturan bulunmamakta, memurlar kiraların daha düşük olduğu semtlerde oturmaktadırlar.

d) *Devriye Görevi :*

Devriye görevine çıkan memurların adedi kesin olarak belirtilememiştir. Memur durumuna göre 2-3 grubun çift - çift devriye çıkarıldığı belirtilmiştir<sup>1</sup>.

Devriyelerin sorumlu olduğu yol uzunluğunu ve korudukları bina, dükkân ve banka gibi yerleri sordüğümüzda, bunun çıkan devriye adedine göre değiştiği söylenmiştir. Hassas bölgeler özellikle korunmaktadır. Devriyelerin bir görevi de bekçileri denetlemektir..

### III. BİNA, ARAÇ, GEREÇ

a) *Bina :*

4 oda ve bir nezarethanedan oluşan<sup>2</sup> Şehremini Başkomiserliğinin bulunduğu bina Darülaceze'den kiralanmıştır. Gece tutuklu nezarethanede tutulmamakta, Emniyet Müdürlüğündeki müteferrika-ya yollanmaktadır.

- 1) Bu bilgi 2. ziyaretimde verilmiştir. İlk kez gittiğimde yalnızca bir adet devriye çıkarıldığı söylenmişti.
- 2) Bina bir Albay tarafından, onarımında kullanılmak üzere 150.000 TL. ile birlikte Darülacezeye bırakılmıştır.



Karakolda bulunan görevliler binanın muhafazasız olduğundan yakındılar. Gerçekten, mahalle arasında bulunan karakol, çevresindeki diğer binalardan (ki bunlar konut niteliğindedir) görünüm olarak farklı değildir ve aslında da konut olarak yapılmıştır. Polisin mahalle halkıya içiçe olması yararlı olduğu halde, görevlilerin de haklı olarak belirttiği gibi, karakolun en azından oto-parkı olan muhafazalı bir bina olması gerekmektedir. Görevliler her an dışardan gelecek bir saldırı korkusu içinde olduklarını belirtmişlerdir.

*b) Araç - gereç :*

i. Karakolda Emniyet Müdürlüğündeki merkeze bağlı bir telsiz bulunmaktadır.

ii. Bir aded dahili, yani Emniyet Müdürlüğü santraline bağlı telefon vardır.

iii. Bir aded 3 hatlı harici (direkt) telefon bulunmaktadır.

iv. Karakolda bir aded yazı makinesi bulunmatadır. Bu ise yeterli olmaktan çok uzaktır Sık sık arıza yapmakta, tutanaklar elle tutulmaktadır.

v. Kırtasiye konusunda çok sıkıntı çekilmektedir. Devlet gereksinimleri tam olarak sağlayamamaktadır. Özellikle 3-4 top kâğıdın kullanıldığı öğrenci olaylarında görevliler kâğıdı kendileri satın almaktadırlar.

vi. Her görevli bir aded tabanca taşımaktadır. Bunların temizlik ve bakım işlerini kendileri yapmaktadırlar. Onarımları ise Emniyet Müdürlüğü silâh bürosunda yapılmaktadır.

#### IV. KARAKOLUN GÖREVLERİ

Karakolun görevleri adli, idarî ve siyasidir. 1977 yılı içinde 2.000 dolaylarında müracaat yapılmış, 439 aded kamuyu ilgilendiren ağır suç istatistik bilgi olarak Bakanlığa bildirilmiştir.

Günlük müracaat adedi ise ortalama 10 - 12 tanedir. Örneğin 23 Şubat 1978 günü 7 olay karakola intikal etmiştir. Bunlar arasında bir de ölüm bulunmaktadır.

Bölge içinde büyük caddeler olan Vatan ve Millet Caddeleri bulunduğundan, günde hasar, yaralanma ve ölümlerle sonuçlanan 2-3 trafik kazası olmaktadır. Bu arada suç ihbarları, aile kavgaları da karakola yansıyan olaylar arasında. Ziyaretlerimden birinde bir kadın eşinin kendisini dövdüğünü söyleyerek geldi; diğer bir kez de küçük çocuklarını kaybeden bir aile telefonla aradı. Gerçekten 3-4 yaşlarında olan bu küçük daha önce polisler tarafından bulunmuş ve karakolda ağırlandıydı.

Başkomiser, anlaşmazlıkları çoklukla barış yoluyla çözümlenmeye çalıştıklarını söyleyerek aynen şöyle demiştir: "Polis demek ruh doktoru demektir". Bu şekilde yapılan filtrasyon, adli mercilerin zaten çok yüklü olan işlerinin artmasını da önler.

Yaz aylarında Almanya'dan işçilerin geldiği zaman bölgede yankesicilik, zarfçılık ve oto hırsızlığı artmaktadır.

Görev alanı içinde bulunan hastanelerdeki, Şehremini Başkomiserliğine bağlı görevliler<sup>3</sup> buralara gelen yaralı ve ölümleri karakola bildirirler. Bu nedenle olay hangi bölgede olursa olsun, Şehremini Karakoluna gelmektedir.

Şehremini Karakolu Vilâyet, Emniyet Müdürlüğü, Adliye, Fatih Emniyet Amirliği, askerlik şubeleri ve bölge inzibat komutanlıkları ile ilişki içindedir. Zorla getirme, yakalama, tutuklama ve arama gibi görevler yapan karakolun, tebligat işleri çok zamanlarını almaktadır. PTT resmî tebligatın alıcısını bulamayınca karakola havale etmektedir. Vergi borçları vb. gibi idarî evraka bakan ayrı bir memur bulunmaktadır.

Suç ihbarı halinde suç yerine gitme süresi sorulduğunda, karakol amiri bunun yerin uzaklığına bağlı olduğunu söylemiştir. Suç yerine gerekiyorsa jiple, jip meşgulse sivil araçla<sup>4</sup> gidilmektedir. Bu ise halkın polisi yanında hissetmesi ve delillerin en kısa zamanda değerlendirilmesi açısından çok önemlidir.

Kendilerine intikal eden bir olayı nasıl ve ne sürede sonuçlandırdıklarını sorduğumuzda, karakol âmiri, evrakı 15 gün içinde

3) Çapa'da 2 polis, 2 bekçi, Aşağı Guraba'da 2 polis nöbetleşe, sürekli olarak bulunmaktadır.

4) Yol giderlerini görevli memur kendisi karşılamaktadır.



tamamlayıp Savcılığa gönderdiklerini belirtmiştir. Savcılıktaki gelişmeyi izlemediklerini ancak mevcutlu olarak gidenlerin "akibetlerinden haberdar olduklarını" söylemiştir. Karakolun tüm olayları Adliyeye götürüp götürmediği sorulduğunda, faili saptanan her olayın savcılığa intikal ettirildiği yanıtı alınmıştır.

## V. SONUÇ OLARAK

Yer yer de belirtmiş olduğumuz gibi, incelediğimiz bu ilk karakolda, personel sayısının, binanın, araç ve gerecin çok yetersiz olduğu ortadadır. Personelin özellikle meslek - içi eğitimi şimdiki düzeyin çok üstüne çıkarılmalıdır.

Halkın polisi yanında hissedebilmesi açısından devriye hizmetlerinin önemi açıktır. Fakat personel yetersizliğinden bunun gereği gibi yapılamadığı anlaşılmaktadır.

Daha elverişli bir karakol binasının yanında, gelirleri zaten çok kısıtlı olan karakol mensuplarına lojman olanağı sağlanırsa, hem devamlı olarak görev bölgeleri içinde kalmış olurlar, hem de çevre halkıyla kuracakları dostça ilişkiler, halkın ve polisin birbirlerine karşı tutumlarını olumlu yönde geliştirir.